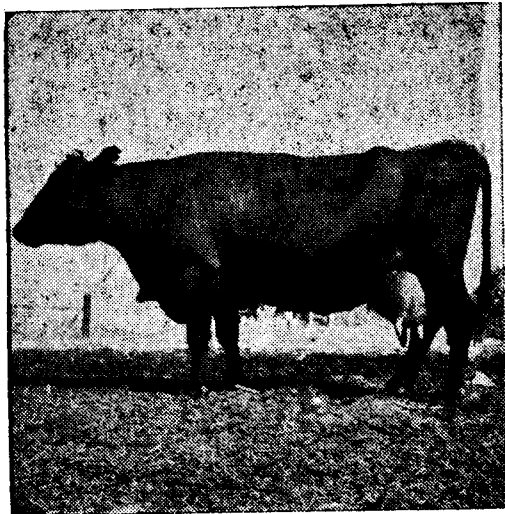

פרה דנית טהורה

די יפה לתנאי הארץ אחרי שעבר עליה סבל מסויים בשנה הראשונה. היא יכולה להגיע לתנובות חלב שאינן נופלות מהרמה הממור צעת של העדר הישראלי, אך אין להניח שהיא תעלה עליה.

אוריאל לוי

חיים שור

מדריך המחלקה לבקר מנהל המחלקה לבקר

הנתונים של 10 שנים האחרונות בממוצע יומי של 12.6 ק"ג חלב בקירוב.

ז. בתקופת חליבתן השניה הניבו 57 הפרות הדניות בממוצע 4377 ק"ג חלב ב־322 ימי חליבה והממוצע ליום חליבה היה 13.6. הושג גה עליה ב־20% ; שיעור עליה זה מעיד על כך שבתקופתן הראשונה לא הגיעו הפרות למלוא כושר ההנבה שלהן ויש להניח שהסיבה לכך היו חבלי ההתאקלמות.

ח. בהמלטה השלישית והרביעית מגיעות הפרות הדניות לתנובות חלב הנעות סביב 5000 ק"ג ולממוצע יומי של 16 ק"ג חלב בקירוב ובוזה הן משיגות את רמת התנובה של הפרה הישראלית המבוגרת ; אולם יש להביא בחשבון שרק כ־30% של הפרות הגיעו לסיכום הפרות המבוגרות, ויש להתחס לקבוצה זו כאל פרות מובחרות ביותר.

ט. התבלט קשר מסוים בין רמת התנובה של העדר שהיה קיים במשק מקודם לבין זו של הדניות שעמדו באותו משק. במשקים בעלי דרגה מושלמת יותר בכל הנוגע למבנים, אספקה וכוחות עבודה הושגה רמת תנובה גבוהה יותר בעדר בכללו וכן גם בעדר הידניות שצורף אליו.

י. בסיכום אפשר להגיד, שהפרה הדנית הסתגלה

פרות חלב זקוקות להגנה מחום הקיץ

למזלה הרע אין הפרה מוכשרה כיתר בעלי החיים להגן על עצמה בפני סבלות החום ; אין היא יכולה להזיע ואין באפשרותה להפיג את חום גופה ע"י קרינה. למעשה פרתנו המודרנית מרגישה את עצמה טוב ומייצרת ביתר יעילות במזג אויר קריר. כשהחום בחוץ מגיע ל־26 מ"צ וממשיך לעלות מתחילה גם עליה בטמפרטורה של הפרה ועקב זה — תיאבון לקוי וירידה בתנובה.

ידוע הדבר באיזו מידה תלויה רמת התנובה בכמות המזון שהפרה אוכלת, אולם ככל שמנת המזון גדולה יותר כן ירבה ייצור חום בגוף עקב תהליכי העיכול של מיני המספוא השונים. לכן צעד ראשון להגנה עצמית של הפרה בימים חמים — להימנע מאכילה ככל האפשר. בוקרינו באיזורים החמים נוכחו כמה קשה "לעורר" את הפרות לאכילת מספוא גס, ולו אפילו ירוק, במשך שעות היום. מוטל, איפוא, על המטפלים לעשות הכל כדי להקל על הפרות בימות החמה. להרבות צל בשטח פתוח למשב הרוח — זהו תנאי ראשון. גג סככת־הצל שיהיה גבוה ככל האפשר — למען לא תופרע תנועת האויר החפשי מתחת לגג. תצפיות שונות הוכיחו שהטמפרטורה במרעה ירוק היא ב־5—6 מעלות נמוכה מזו שבחצר חשופה. ואחד הדברים החשובים ביותר, אשר לו זקוקה הפרה בימים חמים, מִישְׁתִּייה קרירים, וממילא מובן — גישה חפשיה אליהם, כי נוטה הפרה לשתות 10—12 פעמים ביממה בעונת החום. אין זה דבר פשוט לספק מים קרירים בתנאינו אנו כשהמים מתחממים כרגיל בבריכה, בצינורות ולבסוף בשוקת עצמה, הגלויה עפ"ר לקרני השמש הלוהטות. היה כדאי שבוקרים בעלי יומה ינסו פה ושם לצנן את המים שבשוקת בקרה, או ע"י מהילה במים שהצטננו יפה בקנקנים בבריכת קירור החלב. יש להניח שפרות גבוהות התנובה תגבנה יפה על "כיבוד" ממין זה. בימים החמים.